Korporativ idarəetmə

Koorporativ idarəetmə - Bir tərəfdən bu səhmdar cəmiyyətinin (korporasiyanın) fəaliyyətinin təşkili və idarəedilməsi sahəsində münasibətlərin məcmusu kimi başa düşülür. Digər tərəfdən isə korporativ idarəetmə cəmiyyətin müxtəlif iştirakçıları (idarə heyəti, müşahidə şurası, səhmdarlar və işçilər) arasında hüquq və öhdəliklərin bölgüsünün tənzimlənməsi sistemi kimi qəbul olunur

Korporativ idarəetmə anlayışının formalaşması

- Böyük coğrafi kəşflər və sənaye inqilabı nəticəsində sahibkarlığın miqyasının böyüməsi

- Nəhəng korporasiyaların müflisləşməsi və tsiklik olaraq iqtisadi böhranların baş verməsi

- 90-cı illərin əvvəllərindən başlayaraq dünya ölkələrində investisiya resurslarına tələb və onun əldə olunması üçün rəqabətin kəskin artımı

Korporativ idarəetmə niyə vacibdir

- Yaxşı korporativ idarəetmə yeni formalaşan bazarın maliyyə böhranlarına həssaslığını azaldır

- əmlak hüquqlarını gücləndirilir

- əməliyyat məsrəflərini azaldır və kapital bazarının inkişafına gətirir

- Zəif korporativ idarəetmə çərçivələri investorların inamını azaldır və kənardan investisiyaların daxil olmasına mənfi təsir göstərə bilər.

- Tədqiqatlar yaxşı korporativ idarəetmə təcrübəsinin şirkətlərdə əlavə iqtisadi dəyərin əhəmiyyətli dərəcədə artması, məhsuldarlığın artması və ölkələrdə sistemli maliyyə problemlərlə bağlı riskin azalması ilə nəticələnməsini göstərmişdir.

İƏİT tərəfindən hazırlanan Korporativ idarəetmə prinsipləri:

1. Korporativ idarəetmə üçün özülün yaradılması

2. Səhmdarların hüquları və əsas mülkiyyət funksiyaları

3. *Səhmdarlara eyni yanaşma*

4. Korporativ idarəetmədə maraqlı tərəflərin rolu

5. Açıqlama və şəffaflıq

6. Müşahidə şurasının vəzifələri

Azərbaycanda Korporativ İdarəetmənin hüquqi bazası

- Müəyyən fəaliyyət növləri ilə məşğul olan hüquqi şəxslərə tətbiq olunan korporativ idarəetmə normaları

- AR Mülki Məcəlləsinə daxil edilən əlaqədar maddələr

- Azərbaycan korporativ idarəetmə standartları

-

İƏİT tərəfindən hazırlanan dövlətə məxsus şirkətlərin Korporativ İdarəetmə prinsipləri

1.Dövlətə məxsus müəssisələr üçün effektiv hüquqi və tənzimləyici strukturun yaradılması

2. Mülkiyyətçi qismində çıxış edən dövlət

3. *Səhmdarlara eyni yanaşma*

4. Maraqlı tərəflərlə əlaqələr

5. Açıqlama və şəffaflıq

6. Dövlət müəssisələrinin şurasının vəzifələri

Azərbaycanda Səhmlərinin nəzarət zərfi dövlətə məxsus olan səhmdar cəmiyyətlərində korporativ idarəetmə Qaydaları və Standartları

1. Dövlət tərəfindən səhmdar funksiyasının effektiv şəkildə icrası;

2. Effektiv fəaliyyət göstərən Müşahidə Şurasının (Direktorlar Şurası) təşkili;

3. Səhmdar cəmiyyətin fəaliyyətinin şəffaflığının təminatı;

4. Səmərəli və çevik icra sisteminin təşkili;

5. Risklərin effektiv idarə edilməsi sisteminin formalaşdırılması;

6. Korporativ idarəetmə prinsiplərinə riayət olunmasının təşkili;

7. Korporativ sosial məsuliyyət.

Azərbaycanda korporativ idarəetmə fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi

- Dövlət mülkiyyəti genişdir

- Hüquqi baza dərinləşir ancaq onların praktikada tətbiqi məhduddur

- Banklarda korporativ idarəetmə qabaqcıldır

- Səhmdarların hüquqları qanunda özəksini tapıb ancaq praktikada kifayət qədər tətbiq olunmur

- Korporativ nəzarət bazarı lazımi səviyyədə inkişaf etməyib

- Dividentlərin daimi ödənməsində problemlər var

-Müşahidə şurası və idarə heyəti arasında vəzifə bölgüsü aydın deyil
- Müstəqil şura üzvlərinin sayı azdır

-Dövlət müəssisələri qeyri-müəyyən hüquqi formaya malikdir